

Telebista publikoa, salgai jarrita dagoen Greziaren ikur

“*Elliniki Radiofonia Tileorasi*” (Greziako Irrati-Telebista) dio eraikinaren goiko aldean hizki handiz. Justu azpiko solairuko leihoetatik eskegita dagoen pankartak: “Esnatu. Egin zerbait. Dena ari dira saltzen”. Irrati eta telebista publikoak Troikaren igitaikadatik salbatzeko guduan asko jokatzeko Greziak... eta berarekin Europa osoak.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

EKAINAREN 11KO GAUA AHAZTUKO duen greziarrik ez da. Gauerdia izateko ordu erdiren faltan itzali zuen gobernuak bertako telebista publikoa, irratiez gain. Noiz ezagutu da horrelakorik Europan?

Greziaren bertan askok estatu kolpetzat hartu zuten. Itxieraren biharan *El Pais*en plazaratu “*El cierre de la televisión pública lleva de nuevo a las calles la protesta griega*” kronikan Marianjela Paone korrespondentzialak kontatu du ERT kateko langile gehienak eraikinean gotortu zirenen arren, bertan 27 urte dokumentalista lanean daramatzan Mariak fardel txiki batean atera zituela bere puskak: “Ez nituen nire karpetak galtzeko arriskuan utzi nahi. Hau estatu kolpe baten antzekoa izan da”.

Gazteek ez dakizkiten arren kontuok, aurretik beste behin itzali du telebista gobernuak: 1973an, *Junta* militarra zegoelarik agintean. Orduan bezala, agintariak hedabide publikoa itxi eta kalera protestan mundua atera da.

ERT zabalik edo itxita egongo da ARGIA hau irakurleenganaino heldu orduko? Lerrook idazteko egunean jakin da Atenaseko Auzitegi Gorenak agindu diola Gobernuari berriro piztea. Aurretik Andonis Samaras lehen ministroak bazkide dituen bi alderdiek eskatua

zioten gauza bera.

Britainia Handiko ezkertiar askoren erreferentzia den *Red Pepper* aldizkariaren gunean Hilary Wainwrightek idatzi du itxi zuten eguneko kronika, “*The day Greece’s TVs went dark*” (Greziako telebista amatatu zuten eguna), gertakizuna bere testuinguruan hobeto ulertzeko argibide askorekin.

Samarasek gau erdirako iragarritako itxiera ordu erdira aurreratu zuen Gobernuak, jendearen erreakzioaren beldur. Berehala bildu ziren 800 lagun Tesalonikako eraikinaren atarian, dozenaka milaka Atenasen. Han bilduen iritzi nagusia bere egin du Wainwrightek: Samarasen kontrako borroka hau demokrazia salbatzekoa da.

Ez zen egun hartako lehen mobilizazioa. Aurretik zientoka jende zeuden bildurik SOS te Nero aliantzak deiturik, ur konpainia publikoak pribatizatzeke lege berrien kontra oihuka. Galdezka joan zitzaizkien kazetariak garbi aitortu zieten beren mesfidantza ERTn nagusi den klientelismo ustelarekiko, aldi berean bat eginez pribatizazioaren kontrako borroka berriarekin.

Munduko Bankuak azken hamarkadotan Amerika, Asia eta Afrikako herrialde askori ezarri dioten errezeta –argaldu estatua eta

Reuters agentziarentzat Yorgos Karahalis argazkilariak egindako fotoan, ERT telebista katearen kontrol nagusian ari den langilea malkoak xukatzen, ekainaren 11tik 12rako gauean. Ondoko egunetan Internetez segitu zuten programak eskaintzen. Siryza alderdiko Alexis Tsiprasek esan zuen: “Atzo ikusita-koak aurrekaririk ez du ez Grezian, ez Europan. Telebista publikoa ez da itzaltzen ez bada edo herrialdea atzerriko armadak inbaditu duelako, edo estatu kolpe bat gertatu delako”. Hamaikagarren greba orokorra zen egun hartan. Aste beteko istilu eta protesten buruan, Auzitegi Gorenak agindu dio Gobernuari telebista berriro piztea. Tsiprasek Syn-tagma plazan protestan bilduei alderatu zien Samaras “kiebraren Napoleon” batekin: “Baina Samaras ez da ohartu [Napoleon ohartu ez zen bezala], ez zuen aurrekisi Waterloo hau... ERT langileek eta herriaren gehiengoak antolatuta diotena”.

privatizatu publikoa den oro-Europaren bihotzean ari dira aplikatzen Troika daukatela eskumakil. Greziako irriti eta telebista aldi baterako ixtearekin estrategia horri fruitu hirukoitza aterako liokete: batetik ERT osorik edo zatika pribatizatzea, bestetik komunikazio-erraldioenak diren kate pribatuaren nagusitasuna finkatu, azkenik Estatua ahultzea.

Samarasek elektroshocka maite

Greziaren lanpostua lortzeko edo sisteman aurrera egiteko oso inportantea omen da *visma*, Hegoaldeko euskaldunok gaztelaniatik harturik *entxufe*a esaten duguna, frantsesezko *piston* kontzeptuaren parekide. Telebista greziarra omen da herrialde horretako klientelismoaren ale hauta, langileen buru nagusi daudela politikariek *entxufatuak*.

Amatatu behar zuten egunean tertulia batera konbidatu baitzuten Wainwright, Europako hedabide ezkertiarren elkartasuna adieraztera joana, telebistan bizi den entxufismoaren xehetasun asko ezagutzeko aukera izan zuen. Natasha izeneko kazetariak esan omen zion: “Nire enkargatuak ez daki ezer; ez jakiteagatik, ezta ingelesez ere”.

Administrazioaren atal orok klientelismoa eduki du lege bakar, azpikoei beldurrez eta zatiketaz

ezarriz bere nahia. “Entxufatuek bakarrik zekiten nola funtzionatzen zuen zirkuituak”, idatzi du Wainwrightek. “Baina zirkuitu zaharrak funditu egin dira finantzen krisiaren eta murrizketen eraginez, horregatik proiektuen biziraunarazten ari direnek konexio berriak antolatatu behar izan dituzte, sare zaharretik aparte”.

Ironiak ere sartzen baitu behatza historian, bitxikeria gertatu da Grezian ERT irrati-telebistako langileek komunikatzen segitzea erabaki dutenean. Gobernuak emanik erai-kinei argindarra eteteko agindua... ez diote obeditu elektrikariek, komunikaziorako beharrezko *entxufe* benetakoak, loki fisikoak, segurtatu dituelako ustelkeriarik

gutxiena edukitzeko fama merezia duen elektrikarien sindikatuak.

Elektrizitatea ez izan aski, ordea, espazioan dabiltzan sateliteak behar ditu gaur eguneko komunikazioak. Andonis Samarasek Israelen aurkitu du laguntza, honen sateliteek bermatzen dutelako Greziako komunikazioa, eta bien tratuari esker telebista publikorik gabe geratu dira greziarren pantailak. Kate pribatuak, aldiz, sasoi betean; hauetatik bidali ditu bere mezuak lehen ministroak, ezin ukatu agerikoa dela honen sinbolismoa...

ERTko berriemaileek Internetez zabaltzen segitu dute beren seinalea, baita Auzitegi Gorenak berriro telebistak iziotzeko agindua eman ostean ere. Kronikek azaldu dute-

nez, Greziako baserri inguru askotan batere telebistarik gabe geratu dira, haraino ez delako heltzen pribatuen seinalea, garestiegia nonbait. Eta mugako herri askotan ikus zitekeen telebista bakarra... turkiarra zen, “etsaiarena!” esango lukete zaharrenek. Porrot egin duen Estatuak ezin ditu nazionalismo greziarrak eskatutako minimo sakratuenak ere bermatu.

Zein estrategia ote darabil Andonis Samarasek? ERTren likidazioaren interpretazio hutsik ekonomikoa zabaldu dute Europako hedabide nagusiek hasieran, alegia Samarasek hortxe aurkitu duela Troikak eskatzen dizkion murrizketak kolpe bakarrean burutzeko modua, porrot egin ondoren gas konpainia saltzeko asmoak.

Open Democracy gunean Ilektra Tsakalidou diplomatikoak ildo berean idatzi du orain beranduegi ari direla protestan ERTko langileak, urte gehiegiz isildu dituztela ustelkeriaren gehiegikeriak eta korporazioa bideragarri egiteko plan bat ere ez dela ikusi.

Aldiz, Tesalonikako unibertsitateko irakasle Alex Benosek *Red Pepper* erreko Wainwrighti adierazi dio Samarasek test bat egin duela horrelako shock bat eraginda, zein urruti iristeko prest dagoen erakusteko. Baita Urrezko Egunsenti ultraeskuindarrekoekin tratua egiteko ere, hala behar badu.

Wainwrightek dio amaitzeko: “Garbi dago [ERTren gatazkak] garrantzia daukala Greziaz gain Europa osoarentzako”. ■

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira